

ST·OLAV

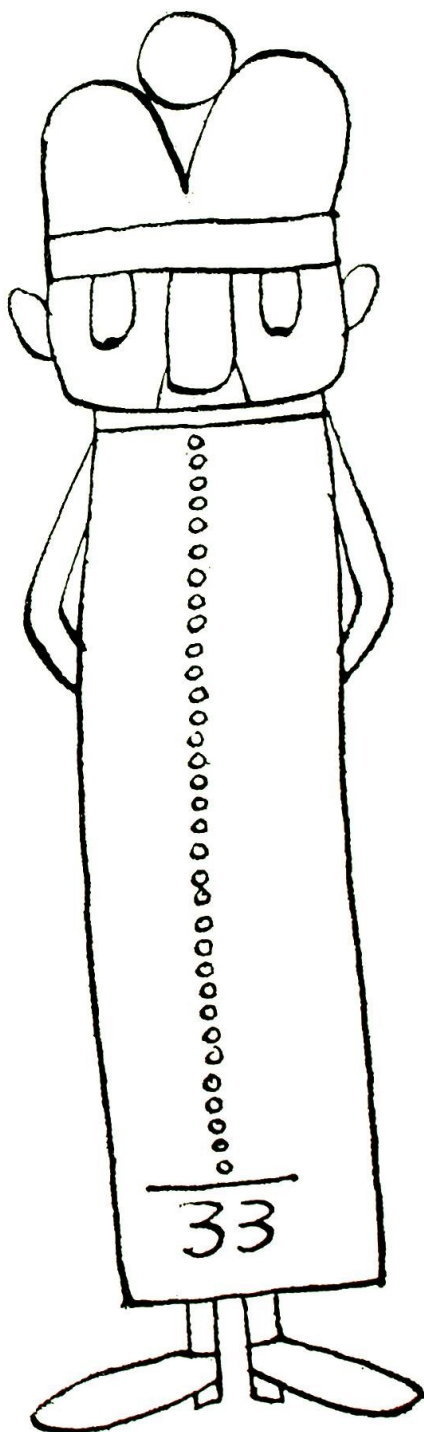
K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 15

83. ÅRGANG

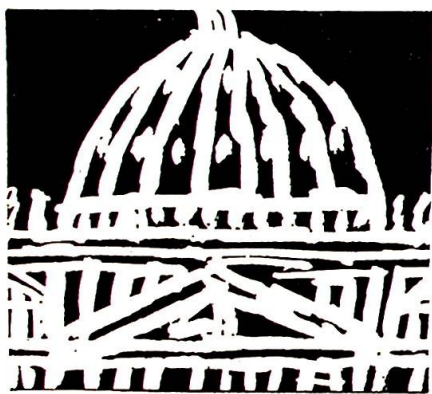
21. AUGUST

1971

FØR SYNODEN

Når et par hundre biskoper fra hele verden den 30. september kommer sammen i Roma til den tredje Bispe-synode i tiden etter Konsilet, venter verdenspressen antagelig først og fremst på en, eneste sak: behandlingen av det forpliktende sølibat for katolske prester. Faktum er imidlertid at det også er en serie andre vel så interessante problemer som disse biskoper har på sin dagsorden de kommende oktober-dager. Under den ventede behandling av «Retttferdigheten i verden» foreligger det således, etter det man får vite, et arbeidsdokument fra det romerske synode-sekretariat om det høyst aktuelle og debatterte spørsmål om kristendom og vold.

Foran viktige møter i Vatikanet.

Det vest-tyske katolske nyhetsbyrået KNA sier det omtrent slik: «De biskoper som møter som representanter for verdens bispekonferanser på Synoden i Roma denne gang (nordisk representant blir biskop John W. Gran) vil muligens ta stilling til en erklæring om at bruk av vold kan forsvares som en siste utvei til å gjennomføre de menneskelige rettigheter.»

Men mer om dette punkt: Dokumentet ble offentliggjort nylig i Freiburg av «Herder-Korrespondenz-Monatshefte für Gesellschaft und Religion». Det heter her at det finnes visse situasjoner hvor menneskers elementære rettigheter er undertrykt og hvor anvendelse av makt — etter resultatløse forsøk med alle legale midler — kan være forsvarlig for å sikre nevnte rettigheter. Samtidig betoner imidlertid sekretariatet for Synoden at maktbruk i prinsipp alltid er nedbrytende.

Denne teksten er med pave Pauls tilslutning sendt alle de som skal delta i Synodens forhandlinger, det vil mer nøyaktig si rundt 220.

Det er mulig journalistene i denne og andre saker, blant annet det skrikende misforhold mellom de pengesummer verdens mektige bruker til krig og rustninger og det som avses til kampen mot nøden og fattigdommen, vil finne vel så spennende stoff som i sølibat-saken.

Å. R.

NR. 15

RUDI:

NORGE PÅ

■ Nord-Irland og republikken Eire er i søkelyset etter de siste måneders blodige kamper i nord. I dette nummer gjengir ST. OLAV stoff om den katolske kirke i Irland anno 1971 og dens i n d r e u r o — side 229.

■ Det stoff vi gjengir i dag av professor Ratzingers nylig offentliggjorte artikkel «Hvorfor jeg fremdeles forblir i Kirken» regner redaksjonen som et viktig bidrag til debatten om tiden etter Det Annet Vatikankonsil — side 231.

■ Klovnen har fått telefon fra en ung pike som er interessert i sølibatet, unge katolske presters alder osv. — side 235.

I gjen har vi fått en hel masse måne på TV'n. Hele 14 timer ble det etter sigende avsatt til romferd denne gangen. Jeg for min del pleier aldri å ha flaks med sånne programmer. Sånn som sist. Skulle se på den første bilturen på månen da. Ikke det at jeg er så veldig interessert i slikt. Men når hele Norge ser på det, da blir man rett som det er nødt til å gjøre det samme. Hvordan skulle man ellers kunne delta i samtalen om emnet senere? Den som har et snev av selvrespekt igjen unngår bevisst å bli akkerutseilt på den måten. Altså: jeg tok meg sammen og satte meg foran billedrøret. Det var om ettermiddagen.

Det er visst spenningsfylte øyeblikk akkurat da: romfarerne holder på å kjøre sin tur. Men bilen humper for mye slik at det ikke kan bli bilder av det. Isteden

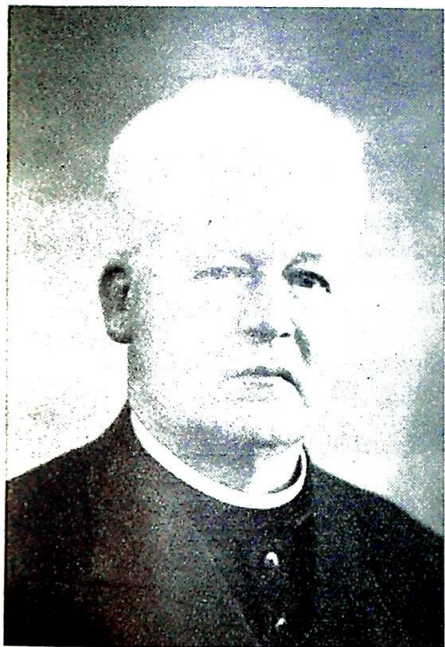
får vi da våre kjære norske reportere. Og de syns jeg synd på. De blir gjenstand for det skånselløse presset at kameraet hele tiden står rettet på dem, at hele Norges befolkning ser på dem. Følgelig skal de gjøre noe. Eller si noe. Jeg må beundre dem, for de tar seg forholdsvis godt av den aldeles umulige oppgaven. Innimellom får de et lite pusterom i og med at vi andre får tittle på en ferdiglaget film. Forsåvidt et humant trekk i opplegget.

Samtalene og filmen er sikkert ikke uinteressante, i og for seg. Men for en som venter på å få se bilder fra månen er det en lidelse; tålmodigheten settes på en hard prøve. Man skjønner at alt dette er jo tross alt fyllekalk, de skal holde det gående inntil det igjen skjer noe spennende. (Lurer forresten på hvor mange

IN MEMORIAM

PASTOR JOHANNES J. BORSBOOM

Søndag 27. juni sovnet pastor J. J. Borsboom stille inn på Vor Frue Hospital etter flere ukers sykdom. Mandag 5. juli feiret biskop

Gran gravferdsmessen i St. Olavs kirke, og slik fikk et langt livs trofast prestevirke sin avslutning i den kirke hvor pastor Borsboom hadde sitt første virke i vårt land. Han ble stedt til hvile på Vår Frelasers gravlund.

Pastor Borsboom ble født i Kethel, Nederland, 28. november 1889. Hans interesse for misjonene i Afrika ble tidlig vakt, og det var hans mening å vigsle sitt liv i arbeid for Kirken der. Men hans venn pastor van der Velden, som virket i Norge, fikk ham interessert i forholdene her, så han meldte seg som kandidat til biskop Fallize og ble godtatt. Den 15. oktober ble han prestevigslet i Oslo og fikk sin første stilling som kapellan i St. Olav. 15. august 1921 ble han så kalt til sokneprest i Hammerfest. 1. september overtok han så Harstad soknekall, og ble, da Norge ble delt i tre kirke-distrikt, kalt til Halden den 6. mars 1932, hvor han ved siden av sin prestegjerning var en meget populær og søkt språklærer. Fra Halden ble han i oktober 1947 kalt til rektor ved Vor Frue Villa, en stilling han hadde helt til sin død.

Pastor Borsbooms ranke, høyreiste skikkelse var kjent og respektert alle de steder han fikk virke, bevis for dette er bl. a. det faktum at da de

nederlandske prestene i begynnelsen av krigen 1940 etter tysk ordre skulle interneres, nektet politimesteren i Halden å arrestere pastor Borsboom. At hans tidligere soknebarn heller ikke glemte ham, beviste de tallrike hilser han fikk både til høytidene og personlige minnedager. Pastor Borsboom var en meget særpreget personlighet, som kunne virke ikke bare reservert, men også kjølig på dem som ikke kom nærmere i kontakt med ham. De derimot som lærte ham å kjenne i hans virke som sokneprest og i personlig samvær, vet at bak det reserverte ytre skjulte det seg et følsomt menneske med omtanke og plikt-følelse, overmåte gjestfri mot venner og fremforalt et utpreget takknemlig hjerte, som med glede fortalte om sine tidligere menigheter og bevarte dem i sin tanke og sine bønner.

Efter 34 års trofast vennskap og samarbeid melder det seg mange minner og tanker når man sitter og ordner dødsboet Et langt livs trofast prestevirke passerer revy i bunker av prekenes og foredrag, dagboksopptegetninger om filosofiske og teologiske emner, tanker om aktuelle spørsmål og utklipp og avskrift av tidsskrifter, bøker og aviser, og ikke minst fotos fra hans virke som prest og samvær med soknebarn. Sammenlagt gir det bildet av en trofast prest som ikke tapte sin tid, og som levet og åndet med den Kirke han var vigslat til tjener for, helt opp i sin høye alder. Disse enkle linjer om hans liv vil i takknemlighet lyse fred over minnet til en trofast Guds tjener og en god venn og skriftefar. Gud glede ham i sitt rike!

Hans kusine frk. Anna v. d. Broek, som helt fra han ble sokneprest til hans død har fulgt ham trofast som husholder, skal heller ikke glemmes i denne forbindelse. Hun har også gjort en gjerning for Kirken ved å stå til tjeneste for en av dens prester, en tjeneste hun fortjener takk og honnør for. Tungt kommer hun til å føle ensomheten uten slektninger her i landet, men som pastoren er hun også blitt glad i vårt land og vil tilbringe sin livskveld her. Gud lønne hennes troskap med å gjøre den lys og fylt av glede og fred. . .

Amicus amico.

MÅNEN

timer de ville kunne holde det gående før de slapp opp for stoff? Etter Erik Tandberg å dømme hadde de 'program' for adskillige døgn fremover.)

Og så — joda, så skjer det noe spennende: vi får direkte overføring fra... Houston. Igjen den svære salen med benkerader og trøtte typer med hver sin TV-skjerm — den salen som vi nå sikkert har stirret på i mangfoldige timer av vårt korte liv, når vi regner alle romferdsendinger sammen.

Og så gad jeg ikke mer.

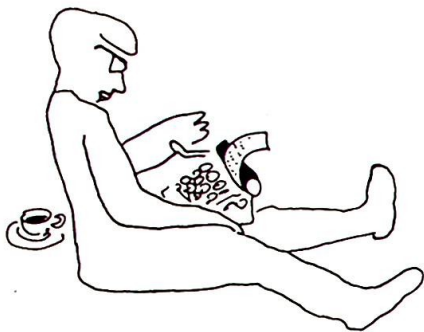
Den gangen mennesket landet på månen for første gang var det et absolutt prisverdig tiltak av NRK å sørge for maksimal dekning. Det gjaldt jo en forholdsvis kortvarig begivenhet med

nyhetsverdi av høyeste rang. I dag dreier det seg derimot om eksperimenter av lengre varighet, hvis nyhetsverdi er gått betraktelig ned. Utviklingen kan ventes å gå i samme retning i årene fremover. Den hittil fulgte linje i NRK vil derfor kjøre seg fullstendig fast: programmene vil bli drepande kjedelige.

Selvfølgelig står det jo fritt opp til hver enkelt å slå av. Med dette argument kan man imidlertid avfeie hvilken som helst kritikk på hvilket som helst TV-program. Og argumentene holder ikke: man betaler lisens primært for å kunne *skru på*, og ikke for å kunne *slå av*.

Efter min mening kunne man godt slå inn på samme vei som Sverige nå. Hvis man derimot vil kjøre på i samme stil som hittil, kommer folk omsider til å bli fullstendig apatiske for alt som heter romferd. Gjerne for meg. Men muligens er ikke akkurat det NRKs intensjon med romferdsprogrammene?

BREV

Kjære alle sammen.

Beklager at det er såpass lenge siden sist jeg fikk anledning til å skrive noen linjer. Det har ikke manglet på stoff og impulser, men altså — mea culpa. På skrivebordet har jeg liggende et sant virvar av lapper og klipp, blant annet et juli-klipp fra Publik med overskriften DER VATIKAN WILL KRITIK, pressen er i søkelyset (ikke bare i USA), man snakker og skriver om abort-spørsmålet, det har kommet brev og ideer fra hyggelige lesere, en kino annonserer en film om et vanskelig nok problem med ordene «Katolske prester og nonners erotiske sidesprang har vært stoff til god underholdning i århundreder.» Jo, det er nok å snakke om, nok å kritisere også.

En ting har forundret oss denne sommeren: formann Maos politiske sidesprang. De venstreekstreme her hjemme må ha hatt det vanskelig, ikke bare på grunn av alt regnværet, men på grunn av slike værromslag på den politiske himmel. Ikke bare skal Nixon til Peking, men Mao skal også ha uttrykt en viss forsiktig begeistring for EEC. Dessuten støtter han Pakistan og ikke Bangla Desh. Nei, verden står på hodet, uansett hvordan man ser på den.

Men det var altså dette Publikstoffet jeg egentlig ville nevne. Det er igrunnen mer spennende også, tross alt. Helmut Herles skrev den 9. juli om kritikken mot utkastene til en reform av kirkeretten at pave Paul på en prisverdig måte har lyttet til innvendingene som har kommet fra mange steder i verden mot forslagenes tekst og tanker. På en pressekonferanse som uventet ble arrangert den 5. juli i Roma, sa sekretæren i Kommissjonen for reform av kirkeretten, Onclin, at paven ville innstille det videre arbeide med forberedelsene til en slik reform om verdenspiskopatet stort sett mener at tiden ikke er moden. (Som beskjedne observatør i 1969 må det være undertegnede tillatt

å peke på at dette er et godt resultat av Bispesynodens arbeide i oktober det året. Kirken i dag ledes av paven i nært samarbeide med biskopene. Ikke *under*, men *med* Peter.) Onclin meddelte at det foreliggende utkast bare er å betrakte som et arbeidsdokument, det vil nå bli sendt inn uttalelser fra biskopene verden over innen 1. september, man anser det ikke utelukket at saken også blir prøvet neste år og — muligens — vil først en Bispesynode i 1975 ta endelig stilling til en Lex Fundamentalis for den katolske kirke. (Den nordiske bispekonferansens behandling av saken ble omtalt i dette blads forrige nummer, side 209.)

Var det noe annet jeg skulle nevne i dette brev? Innholdet blir naturlig nok springende dessverre. Vel, jeg *skulle* nevne et brev fra stud. philol. Odd-Inge Schrøder, hvor han sier:

«Lykke til med bladvirksomhet. Parentes bemerket så ser jeg gjerne at De siterer Walter Brandmüllers kritikk av Hans Küngs bok om ufeilbarligheten. Den heter Hans Küng und die Kirchengeschichte, og synes å tyde på at en kirkehistoriker er nok Küng ikke. Den sto i Hochland ,nr. 3 for i år.»

God idé, men dessverre: Brandmüllers stoff har ikke funnet veien til redaksjonen. Hochland, sikkert en storartet publikasjon, er oss ukjent. Kanskje noen andre kan hjelpe oss med dette?

I et annet brev fra en god venn som jeg ikke nevner navn på, lå denne lapp i sommer. Den har ingen sammenheng med Küngs teorier og innsats, men bør ikke forsvinne i en papirkurv:

«Både blant munkene og kannikene finnes det folk som lider av en av to motsatte feil. For noen verner om sine sedvaner og regler, som om all rettferdighet skulle være inkarnert i dem; de vil ikke at det skal skje den minste forandring i deres kirke, selv om hensynet til tid og sted og personer skulle tilsi det. Men andre er så vanskelige å tilfredsstille, at ingenting av det man gjør i deres kirke, er godt nok for dem; de er alltid ute efter noe nytt de kan hente andre

steder fra, og som de kan bebyrde sine brødre med.»

(Liber de Ordinibus, ca. år 1200.)
Cirka år 1200.

Hvem har en eller annen uttalelse om innbilske legfolk fra den tiden?

Personlig har jeg hatt det bra denne sommeren, jeg var noen dager på en hytte på Kvam, nød en stille drink og en og to gode bøker, mens min elskede og vårt vertskap travet opp og ned fjellsidene. Nå er det full sving igjen på redaksjonen inntil slutten av september da jeg setter kursen sydover. Men det var ikke meningen å dagdrømme i dette brevet, unnskyld.

Offentliggjøringen av Pentagonpapirene i New York Times og Washington Post skapte strid, en fornuftig løsning og senere kloke tanker både der borte og her hjemme. I forbindelse med en reportasje om økonomiske problemer i dansk presse, skrev således Palle Hermund den 6. aug. i Dagbladet blant annet:

«Et av de spørsmål som har dukket opp i debatten er muligheten for statsstøtte, men denne tanken blir foreløpig avvist av det store flertall av danske pressefolk. Berlingskes Weekend skrev i en kommentar til pressens problemer forleden: «Hvis New York Times hadde vært avhengig av statsstøtte, ville avisens lesere neppe fått stifte bekjentskap med de hemmelige dokumenter som kan få avgjørende betydning for Vietnam-krigens videre forløp.»

Og kanskje den avgående sjefredaktør i Göteborg Handels- og Sjøfartstidning, Harald Wigfors snakker om noe av det samme i intervjuet med Aftenpostens Ole N. Hoemsnes den 7. aug.:

«Anser De pressens frihet for å være truet under den nåværende utvikling?»

— Den støtteordning som vi har fått i Sverige, understreker en avhengighet av statsmakten som i en given situasjon kommer til å svekke pressens stilling.»

Wigfors er utvilsomt en mann hvis ord i denne sak har en viss vekt. En het julidag i år meddelte han at han hadde søkt avskjed som redaktør på grunn av en alvorlig *plikt-kollisjon*. Sjefredaktøren i en av Nordens mest ansette aviser tok sin hatt og gikk:

(Forts. s. 235.)

IRLAND

Irsk-amerikanske prester har i mange år reist til en eller annen stille retrett i Eire når de følte seg som kampsoldater som trengte hvile og ny styrke langt fra frontlinjene, skriver det amerikanske nyhetsmagasinet *Newsweek* den 2. august. Det fantes ingen steder i verden hvor katolikker lyttet mer føyelige til sine biskoper enn i Irland, og det var ikke et sted hvor den enkelte prest var mer mektig enn når han sto på prekestolen i en irsk katolsk kirke. Men besøkende i Irland denne sommeren oppdager en viss forandring: Også i Irland møter de mange av de brysomme spørsmål om ekteskap, prestenes stilling og sosial uro som for tiden rir den katolske kirke i De forente stater. Og andre steder i verden.

Bare for et par måneder siden drøftet det irske senat et lovforslag om å oppheve forbudet mot import og salg av preventive midler. Forslaget ble til syvende og sist nedstemt, men bare etter et sterkt opinionspress fra prekestolene. Den irske kirke klarte å stoppe det som den meget konservative erkebiskop John C. McQuaid har kalt «en forbannelse for vårt land», skriver *Newsweek*. Men faktum

er at Dublin, som lenge har vært betraktet som «pavens mest lojale bispedømme», ikke sto enstemmig bak denne holdning. Studentene ved byens University College, for størstedelen praktiserende katolikker, har offentliggjort en uttalelse om prevensjon som ikke følger Kirkens offisielle linje, og seksten prester har i noen Dublin-aviser rykket inn et brev som delvis følger studentenes tanker.

I virkeligheten ligger den egentlige betydning av debatten om fødselskontroll i Irland i de tegn det gir på legfolks økende selvstendighet i forhold til hierarkiet, heter det. Kirkens innflytelse i landet er selvfølgelig på alle måter ganske enorm: 95 prosent av befolkningen er katolikker, undersøkelser viser også at 96 prosent av disse igjen går regelmessig i messe hver søndag. Og republikkens høye, mektige primas, kardinal Conway har ingen vanskeligheter med å gjøre hierarkiets ønsker kjent blant politikerne, skriver *Newsweek*. «Kirkens virkelige innflytelse ligger i alle katolske politikere og embedsmenns hjerter og tanker», sier en journalist i Dublin — og nesten alle disse han tenker på er praktiserende katolikker.

Like viktig er den innflytelse de enkelte landsbyprester utøver:

«Vi kan reise rundt og agitere for kvinnes frigjøring i ukevis,» klager Mary Kenny, en av lederne for kvinnes kamp i landet, «men en preken fra stedets prest kan ødelegge alt sammen». Til tross for dette hevder Irlands kvinnesaks-bevegelse at den har 800 medlemmer, og den forsøker tydeligvis å konkurrere med Kirken. «Våre rekrutter», sier miss Kenny, «er å finne blant de mødrene som i dag danner grunnlaget for det hellige katolske familieliv og dermed for Kirken selv.»

Ingen reformbevegelse innen Kirken kan virke effektivt uten støtte fra den uavhengige irske presse. Og det var nettopp denne presses fulle og nøyaktige dekning av det som foregikk på Det annet Vatikankonsil som gjorde irske familier oppmerksomme på mulighetene for en kirkereform, skriver bladet. «For første gang trengte ikke folk å betrakte biskopens ord som det siste ord i en sak,» sier Louis McRedmond, tidligere korrespondent i Vatikanet og redaktør for *Irish Independent*. Hvis en biskop sier noe nå, er det ofte innledning til samtaler og drøftelser i et bispedømme, legger han til.

Biskopene har et stort administrativt arbeid å passe, mange av deres prester og søstre er fullt opptatt med driften av landet skoler. I vanskelige spørsmål som gjelder læren eller disiplinen i Kirken, har dette hierarki stort sett beholdt en konservativ profil. Likevel er det tallrike tegn på at den irske kirkes offisielle kurs er for sakte for mange yngre prester og ordenssøstre. Prestekall har sunket med 25 prosent i de siste år, seminaristene har ofte en annen innstilling til sin skolegang og søstrene forandrer seg. Begge grupper kommer med kritikk mot undervisningen. Da jeg gikk inn i noviciatet for ti år siden, hadde vi diskusjonsuker om emnene fattigdom og lydighet, sier en 30 år gammel ordenssøster. Ingen fortalte meg noe om at jeg muligens som 28-åring plutselig ville få voldsommen fristelser.

Hittil har imidlertid få irske prester eller ordenssøstre giftet seg, og det

(Forts. neste side.)

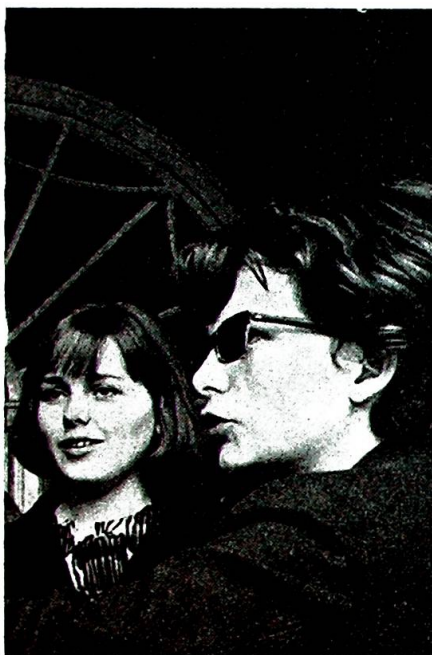
«JESUS-REVOLUSJON»

Signaturen L.O.D. i Katolsk Forum i København skriver følgende:

EN NY BØLGE

«De amerikanske massemedier har i snart mange år fundet «godt stof» i at omtale det sidst nye fra ungdomsfronten, hvad enten det nu har drejet sig om beatniker eller hippier, blide blomsterbørn eller udflippede narkovrag, oprørske studerende eller idealistiske freedom-riders — eller et andet af tidens talrige ungdomsfænomener. Lige før offentliggørelsen af de hemmelige statsdokumenter om Vietnam stjal hele billedet, havde medierne fundet ud af, at «de unge elsker Jesus», at en «Jesus-revolution» var i fuld gang (jf. f.eks. TIME 21/6/71).

Undergrundsaviser fremstiller Jesus som anfører for en undergrunds-frihedsbevægelse; kristne kollektiver skyder op, flere og flere byer får deres kristne caféer med bibelske navne; nat- og stripklubber «omvendes» til centrer for forkyndelse; friske, klareøjede unge piger og langhårede, skæg-

gede unge mænd bærer sweatere med JESUS ER HERREN og lignende slogans; man siger «Jesus elsker dig», når man tager telefonen; muskuløse unge idrætsfolk knæler i bøn på sportspladserne; bikini-klædte skønheder tager del i massedåb; man våger og beder i (bogstaveligt) sæk og aske; der tales i tunger; der sker mirakuløse helbredelser; man vidner med konvertitnidkærhed på storbyens travle gader og prædiker Jesu ved supermarkederne...

De bølger, der fejer hen over det nordamerikanske kontinent, plejer at fortsætte over Atlanterhavet og — lidt forsinket og afdæmpet — at nå Danmarks kyster.

Det kan ske, at dansk ungdom en skønne dag gør den mageløse opdagelse, at den Jesus, de kun svagt husker fra underskolens bibeltimer og præstens konfirmationsundervisning, er alle tiders helteskikkelse; et forbillede, de kan se op til, og som stiller krav, de finder det befriende at give sig ind under; en samfundsfornyer, hvis sag de helhjertet kan gå ind for; forkynner af et budskab, der indgiver håb og forløser forvirrede længsler; en person, der lærer dem, hvad kærlighed egentlig er, og gengiver dem deres tabte identitet; et menneske, i hvem de oplever en umiddelbar Guds-erfaring.

Hvis dette sker, hvad skal vi så mene om det?

En ting er sikker: hvis det sker her, bliver det lige så lidt de institutionelle kirkers skyld (eller fortjeneste), som det er det i Amerika. Skal vi så rynke på panden og være betenkelige ved, hvad der kan udarte sig til; rynke på næsen og lugte kætteri? Skal vi trække på skuldrene og slå det hele hen som et blot og bart modelune? Er det et udslag af hjemve efter gammeldags tryghed i en angstvækkende brydningstid eller af en ny romanticisme — følelsesmættet som Love Story? Eller kan det virkelig være, at ungdommen hos Jesus Kristus har fundet det, den forgæves har søgt i protest og oprør, i psykodeliske oplevelser og orientalsk mysticisme, — og som den heller ikke har fundet i de traditionelle kirker? Anden blæser, hvor den vil. De etablerede kirker har ikke nødvendigvis eneret på den nye pinse. Men hvad de unge finder uden om kirkerne, vil de ikke i længden kunne bevare uden Kirken. Hvis bevægelsen er af Gud, må Kirken være katolsk nok til at rumme den og være i stand til at skelne ånderne uden at kvæle Anden.»

IRLAND

(Forts. fra forrige side.)

har vært liten offentlig debatt om sølibatet. Den nydannende Irish Priest's Association går først og fremst inn for mer demokratiske arbeidsformer og strukturer i Kirken og ønsker større frihet for prestene til å tale ut om spørsmål som prevensjon, støtte til sosiale revolusjoner og skilsmisseproblemet, antagelig den største saken den irske kirke står overfor.

En irsk journalist sier:

De kan ikke tillate skilsmisse her. Det ville bety overfylte rettssaler i minst fem år.

Kardinal Conway selv er uenig i betydningene om at landets troende ønsker legalisert skilsmisse.

Folk ønsker ikke slike forandringer, sier han.

Og i øyeblikket har han sannsynligvis rett. Men bare i øyeblikket. For de vinder som har rugget i katolisismen andre steder, har til sist også nådd Irlands kyster, skriver Newsweek.

Pater Ronald Hølscher fra fransiskaternes kloster på Enerhaugen i Oslo holdt for et par uker siden en preken som vi tillater oss å gjengi i dag — se side 238. Tittel: Det evige liv.

Översättelsen av dette materialet er gjort av KIT i Uppsala.

Katolsk informations-tjänst

RATZINGER

Nyligen utkom på Kösel-verlag i München en liten bok 2 Plädoyers, «två försvarstal eller pläderingar». Hans Urs von Balthasar skriver «Varför jag ännu är en kristen» och Joseph Ratzinger «Varför jag ännu är kvar i kyrkan». Den nu återgivna är första delen av Ratzingers bidrag, där han med utomordentlig skärpa analyserar varför frågan i titeln på hans inlägg i dag har en tidigare okänd innebörd.

Ratzinger avslutar: «Att förbli i en kyrka, som vi egentligen först måste göra sådan att den blir värd att vara kvar i, lönar sig inte; det är i sig själv en motsägelse. Att förbli i kyrkan, emedan den är värd att förbli; att den är värd att älskas och genom kärlek alltid ny förvandlas utöver sig själv till sig själv — det är vägen, vilken trons ansvar också i dag visar på.»

Det finns i dag många och motsatta skäl till att inte tillhöra Kyrkan. Det är i dag inte längre bara de för vilka Kyrkans tro har blivit främmande, för vilka Kyrkan tycks alltför gammaldags, alltför medeltidsmässig och alltför världs- och livsfientlig, som känner sig manade att vända Kyrkan ryggen, utan också de som älskat Kyrkan sådan hon tett sig i historien, hennes gudstjänst, otidsenlighet, det evigas återsken i henne. Dem förefaller det som om Kyrkan vore i färd med att förråda det egentliga, att hemfalla åt det som är på modet och därmed förlora sin själ: de är besvikna på samma sätt som någon som älskar och får uppleva att hans stora kärlek sviks, och de överväger allvarligt att vända Kyrkan ryggen.

Men det finns också motsatta skäl till att stanna kvar i Kyrkan: det är inte bara de som orubbligt fortsätter att tro på hennes uppgift, och de som

inte vill skiljas från en kär gammal vana (även om de inte använder sig så mycket av den) som stannar, utan också de som i dag eftertryckligt tar avstånd från hela hennes historiska väsen och lidelsefullt bekämpar det innehåll, som bärarna av ämbetet försöker tillskriva henne eller hålla fast vid. Även om de vill avskaffa det som Kyrkan var och är, så är de fast beslutna att inte låta sig utvisas utan i stället göra det av henne, som hon enligt deras åsikt borde vara.

Så hamnar Kyrkan alltså i en rent babylonisk situation, där inte bara motiven för att stanna kvar och för att lämna henne på ett sällsamt sätt går inn i varandra, utan där det också tycks omöjligt att uppnå ett samförstånd. Och framför allt: det skapas en misstänksamhet, eftersom det faktum att man tillhör kyrkan har förlorat sin entydighet och ingen längre vågar lita på den andres uppriktighet. Romano Guardinis hoppfulla ord från 1921 om att Kyrkan vaknar i själarna, tycks nu ha övergått i sin motsats; det tycks vara tvärtom, och en mycket betydelsefull process pågår: Kyrkan slocknar i själarna, och hon splittras i församlingarna. Mitt i en värld som strävar efter enhet splittras Kyrkan i nationalistisk ovilja, hon förkättrar utomstående och glorifierar sina egna. Mellan dem som vill att Kyrkan skall vara världstillskänd och de reaktionära, som alltför mycket klamrar sig fast vid ytterligheter och det som varit, mellan föraktet för traditionen och den positivistiska bokstavstroheten tycks det inte finnas någonting — den allmänna opinionen anvisar obönhörligt var och en hans plats. Den använder sig av tydliga etiketter och kan inte inlåta sig på nyanser: den som inte är för framåtskridande är emot. Man måste vara antingen konservativ eller progressiv. Verkligheten är dock gudske-

lov en annan: i det tysta finns det däremellan också i dag enkla troende, som utan att göra mycket väsen av sig också i denna förvirringens tid förverkligar Kyrkans sanna uppdrag: tillbedjan och tålmod i det dagliga livet i kraft av Guds ord. Men de passar inte in i den bild man vill ha, och de förblir därför tysta — denna sanna Kyrka är visserligen inte osynlig, men djupt förborgad på grund av människornas artificiella indelning.

Därmed har vi en första antydning till den bakgrund mot vilken man i dag frågar: varför stannar jag kvar i Kyrkan? För att kunna ge ett meningsfullt svar måste vi först analysera denna bakgrund, som ju i och med det lilla ordet «i dag» direkt hör till vårt ämne, fördjupa analysen och inte bara konstatera faktum utan gå till botten med frågan.

Hur kunde denna märkliga babyloniska situation uppstå just när vi hade hoppats på en ny pingst? Hur kom det sig, att vi just i det ögonblick när konciliet tycktes skörda det som hade växt under de senaste decennierna, i stället för rikedomens fullhet stod inför en fruktansvärd tomhet? Hur kunde det på det stora upprottet mot enhet följa sönderfall? Jag skulle först vilja försöka svara med en liknelse, som genast säger oss vilken uppgift vi står inför, och som också frilägger orsakerna till att det mitt i allt nejsägande också i fortsättningen finns möjlighet till ett ja. Det tycks som om vi i våra försök att förstå Kyrkan och som gjorde att vi aktivt kretsade kring den på konciliet, konkret arbetade på den, kom så nära denna Kyrka att vi inte längre kunde urskilja helheten, inte längre kunde se staden för bara hus eller skogen för bara träd — den situation vi tack vare vetenskapen har hamnat i gentemot verkligheten tycks nu också gälla beträffande Kyrkan. Detaljen framträder så tydligt, att det blir omöjligt att urskilja helheten. Och här såväl som där betyder detta att vi vinner i exakthet men förlorar i sanning. Hur obestriddligt riktigt det vi ser i mikroskopet när vi betraktar ett fragment av ett träd än är, så

(Forts. neste side.)

RATZINGER-

(Forts. fra forrige side)

kan det samtidigt dölja sanningen för oss, om vi glömmar att detaljen bara är en detalj och att det ingår i en helhet, som vi inte kan se i mikroskop men som dock är sann, sannare än den enskilda detaljen.

Låt oss nu tala rent ut och inte i bilder. Samtidsperspektivet har förändrat vår syn på Kyrkan också på det sättet, att vi nu praktiskt taget bara kan bedöma Kyrkan efter vad man kan göra av den. De intensiva försöken att reformera Kyrkan har till slut fått oss att glömma allting annat. Hon är numera ingenting annat för oss än något skapat, som man kan förändra så att hon blir «effektivare» för de syften som den enskilde därvid tänker på. I denna frågeställning har reformtanken till stor del degenererat i det allmänna medvetandet, och därmed berövats sin kärna. Ty en reform är ursprungligen en andlig process, som är nära släkt med omvändelse och som därmed hör till det centrala i kristendomen: endast genom omvändelse blir man kristen, och detta gäller för individen hela livet igenom, liksom det gäller för Kyrkan under hela hennes historia. Också hon lever som Kyrka av att hon ständigt på nytt omvänder sig till Herren, upphör att framhärda i sitt eget och i blotta vanan, som så lätt blir raka motsatsen till sanningen. Men när reformen löses från sitt sammenhang, från den mödosamma omvändelsen, så att man av frälsningen bara väntar sig andras förändring, ständigt nya former och ständig anpassning till tiden, då är mycket ren opportunism — i det hele blir den då en vrågbild av sig själv. En sådan reform kan i grunden endast nå det oviktiga i Kyrkan, det som kommer i andra hand. Inget under då, att själva Kyrkan till slut tycks komma i andra hand. Inser man det, förstår man också den paradox som skenbart har fötts ur samtidens strävan till fornyelse: strävan att mjuka upp steltnade strukturer, att förändra former inom det kyrkliga ämbetet, som härstammar från medeltiden eller ännu hellre från absolutismens tid, och att befria Kyr-

kan från sådana påbyggnader så att hon utför en enklare tjänst i evangeliets anda — denna strävan har faktiskt lett till att man överskattat ämbetsaspekten i Kyrkan på ett sätt som saknar motstycke i historien. Man kritiserar visserligen i dag institutioner och ämbeten i Kyrkan hårdare än någonsin, men de tar också uppmärksamheten i anspråk i mycket högre grad än tidigare: för inte så få tycks Kyrkan inte bestå av annat. Hela frågan om Kyrkan blir då endast till en kamp om hennes inriktning: man vill inte låta en så utbyggd apparat stå outnyttjad, men finner att den är synnerligen opraktisk för de syften man har tänkt sig.

Därbakom upptäcker vi ytterligare något, det egentliga: den troskris som är den egentliga kärnan i hela processen. Sociologiskt sett når Kyrkan långt utanför den egentliga kretsen av troende och blir genom denna institutionaliserade osanning i sitt eget sanna väsen djupt alienerad. Publiciteten kring konciliet och det närmande mellan tro och icke-tro som skenbart börjar bli möjligt och som man nästan med nödvändighet måste utläsa av rapporterna, har ökat denna alienation till det yttersta: konciliet hälsades med bifall också av dem som inte hade gjort någonting för att vara troende i den kristna traditionens mening, men som hälsade Kyrkans «framsteg» i deras egen riktning som en bekräftelse på att de hade rätt. Samtidigt har visserligen också själva tron råkat i jäsning inom Kyrkan. Problemet med det historiska arvet ställer den gamla tron i tvekydig dager, där konturerna suddas ut. De naturvetenskapliga invändningarna och ännu mer den moderna världsbilden gör sitt till för att skärpa denna process. Gränserna mellan tolkning och förnekelse blir, till och med om man ser till helheten, allt svårare att urskilja: vad betyder egentligen «uppstånden från de döda»? Vem tror, vem tolkar, vem förnekar? Och bakom striden om var gränsen för tolkningarna går försvinner Guds ansikte. «Guds död» är en reell process, som i dag når djupt in i Kyrkans inre. Det verkar som om Gud dör i kristenheten. Ty där uppståndelsen upplevs som något som är framställt i otidsenliga bilder, där handlar Gud inte. Handlar han då överhuvud taget? Det är den fråga man genast ställer sig. Vem vill vara så reaktionär, att han på allvar stöder sig på ett «Han är uppstånden»? Det som för den ene är framsteg, måste därför för den andra framstå som otro, och det som länge

varit helt otänkbart blir något normalt, nämligen att de människor, som för länge sedan har övergett Kyrkans tro, med gott samvete anser sig som de verkligt progressiva kristna. För dem är den enda måttstock enligt vilken man bör mäta Kyrkan hennes ändamålsenlighet. Visserligen återstår då fortfarande frågan, vad som är ändamålsenlighet och vad Kyrkan egentligen skall tjäna till. Till samhällskritik, utvecklingshjälp eller revolution? Eller till gemenskapsfirande? Hur det än är måste man på nytt börja från grunden, ty för allt detta var ju Kyrkan ursprungligen inte till och hon lämpar sig ju heller inte i sin nuvarande form för det. Alltså växer obehaget både bland troende och icke-troende. Den hemortsrätt som otron har fått i Kyrkan, gör situationen ohållbar för båda. Framför allt har reformprogrammet genom denna process på ett tragiskt sätt blivit tve tydigt, en märklig situation som för många verkar olöslig.

Nu kan man naturligtvis säga: men detta är ju inte hela vår situation. Det finns ju också så mycket positivt, som har kommit fram på de senaste åren, och det får man ju helt enkelt inte förtiga — liturgin har blivit tillgänglig på ett helt nytt sätt, man är vaken för sociala problem, man hyser större förståelse för sina skilda kristna bröder, mycken ångslan på grund av en falsk bokstavstro har rivits ned och det har också skett mycket annat. Detta är riktigt och det får man inte förringa. Men betecknande för «vädersituationen i stort» i Kyrkan är det inte. Tvärtom: allt detta är tills vidare indraget i den grå dager, som kommer sig av att gränserna mellan tro och otro har utplånats. Det var endast till en början som befrielse tycktes bli resultatet av detta utplånande. I dag står det trots alla hoppfulla tecken klart, att det ur denna process inte har framträtt en modern, utan en överallt ifrågasatt och djupt söndersliten Kyrka. För att uttrycka oss hårt: första Vatikankonciliet hade betecknat Kyrkan som ett «signum levatum in nationes», som det stora eskatologiska banéret, som hädanefter synligt skall kalla och förena människorna. Den var (så menade 1870 års koncilium) det synliga tecken som Jesaja hoppades på (Jes. 11:12), som varje människa kan känna igen och som otve tydigt visar alla vägen: i sin fantastiska utbredning, sin stora helighet, allt gott hon resulterar i och sin orubbliga stabilitet var hon kristen-

(Forts. neste side)

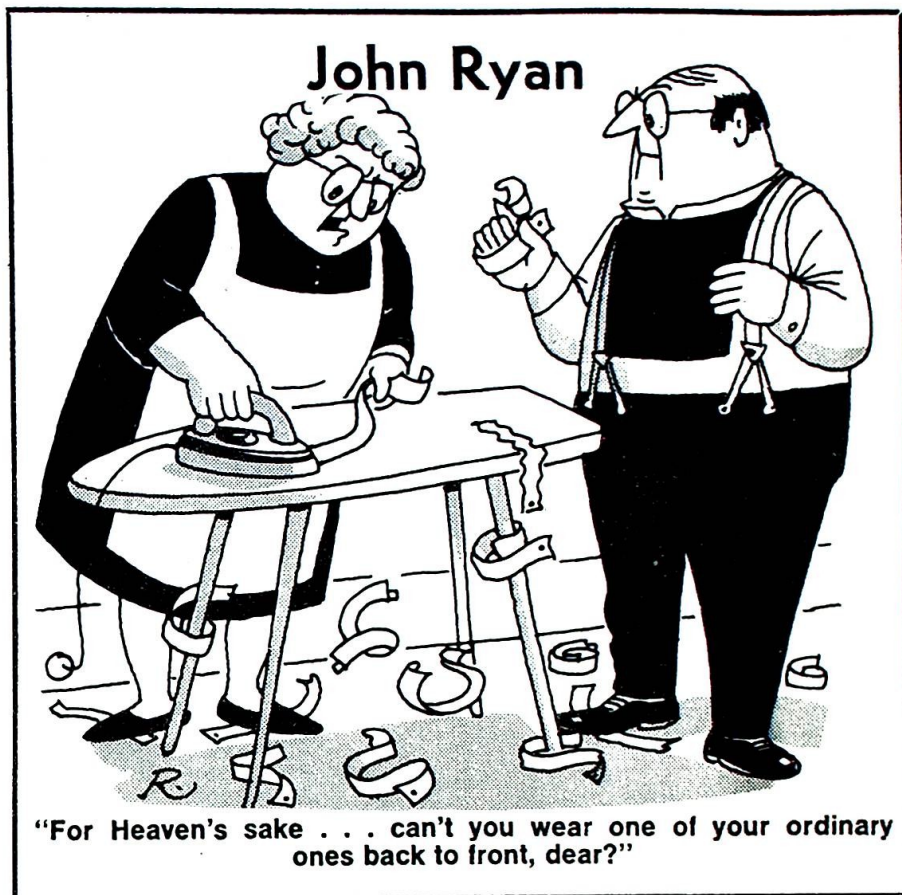

Trosfeller i Storbritannia kan glede seg en gang i uken over John Ryans fremragende tegninger i avisen Catholic Herald. Og, som denne gang, faller vi av og til for fristelsen til å yde samme service til våre lesere hver fjortende dag:

domens egentlige under, dess ständiga bekräftelse, som ersatte alla andra tecken och under inför historien. I dag tycks alt detta ha vänts i sin motsats: det är inte fråga om en fantastisk utbredning utan om en småskuren, stagnerande förening, som inte på allvar har kunnat överskrida gränserna vare sig för den europeiska eller den medeltida andan, inte stor helighet, utan en ansamling av all mänsklig ondska, besmutsad och förödmjukad av en historia, där det inte har saknats något slag av skandal, från kättarförföljelser och häxprocesser, judeförföljelse och förslavande av samveten till självdogmatisering och motstånd mot vetenskapliga fakta, så att den som tillhör denna historia inte kan göra annat än skamset dölja sitt ansikte. Och slutligen inte stabilitet, utan hon har ryckts med i alla strömningar i tiden, i kolonialism, i nationalism, och hon står nu i begrep att arrangera sig med marxismen och där så är möjligt i stor utsträckning identifiera sig med den... Därmed tycks inte Kyrkan som ett tecken som kallar till tro, utan det största hindret för någon att komma till tro.

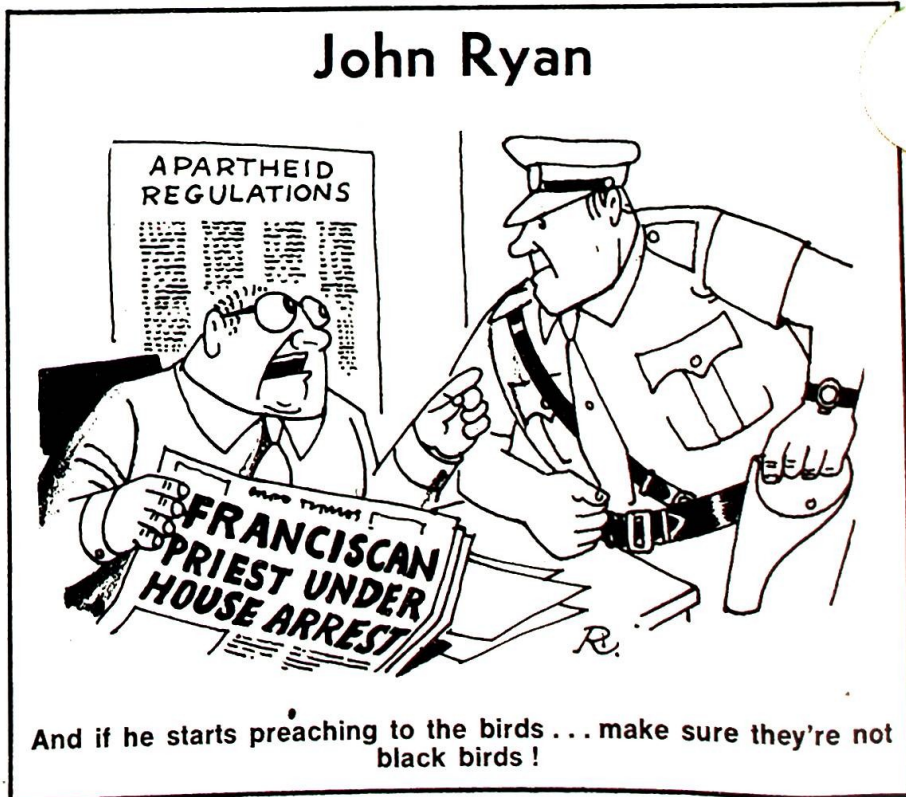
Kyrkans sanna teologi tycks då endast kunna bestå däri, att hon fräntas sina teologiska epitet och betraktas och behandlas rent politiskt. Hon tycks inte längre själv vara en trons verklighet, utan en ganska tillfällig, om än oundgänglig organisation av troende, som man snarast möjligt borde omgestalta enligt de senaste sociologiska rönen. Förtroende är bra, kontroll är bättre — det är nu efter alla besvikelser parollen gentemot det kyrkliga ämbetet. Den sakramentella principen är inte längre så självklar; det är bara den demokratiska kontrollen som tycks tillförlitlig: när allt kommer omkring är ju också den helige Ande alldeles för ogripbar. Men den som inte är rädd för att se bakåt, vet att det man har at skämmas för i historien berodde just på att man gick denna väg: man genomförde människans maktövertagande och ansåg hennes prestationer som det enda verkliga.

Joseph Ratzinger.

Tegningen overfor er Ryans kommentar til nyheten om at Englands katolikker har fått sine første gifte diakoner — med de problemer det kan medføre. «Kan du ikke bruke en av dine vanlige bak-frem, kjære?»

Tegningen under er skarpere: Syd-Afrika gjennomfører sin apartheid-politikk, en avis melding forteller at en fransiskanerpater er arrestert. Politisjefen sier: «Og hvis han begynner å preke til fuglene . . . pass da på at det ikke er sorte fugler.»

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44	9.00 9.45 og	11.00 19.00
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhaugt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00 10.00 18.30	11.00 — —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	11.00	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587		10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	10.45
BERGEN, <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 57 353 — 57 707	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappellensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvg. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND: S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53 765	17.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45 —
		9.30
STAVANGER: <i>St. Svitbun kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.45
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2	8.45 19.00	11.00 —
		—
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flinteg. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteins sykehjem</i> , Jernbaneg. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vor Frue kirke</i> , Storgt. 94	8.15	10.30
Biskopen og prestegården, tlf. 3604		
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 50, tlf. 81 050	6.20	—
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII)	19.00 8.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth Institutt</i> , tlf. 11 392		
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30

NYHETER

Sekretariatet for den tyske bispekonferanse har offentliggjort resultatet av en inngående forespørsel blant forbundsrepublikkens katolske prester før Synoden i Roma.

Av 20 000 katolske prester sier bare 1 080 at de er mindre tilfreds eller helt utilfreds med sine oppgaver i Kirkens tjeneste. Omkring 5 500 prester mener at det er nødvendig å oppheve det forpliktende sølibat, rundt 4 670 mener at saken bør overveies, 5 700 krever at også gifte menn kan prestevies, og vel 6 000 mener det er riktig å overveie om ikke menn som er løst fra sin prestegjering skal kunne få tre inn i sine embeder igjen.

Undersøkelsen kom istand ved at mellom 26 000 og 27 000 spørreskjemaer ble sendt rundt, 20 057 ble besvart.

Presidenten for den bolivianske bispekonferanse, kardinal Maurer har kommet med skarpe uttalelser om den katolske kirkes rikdommer og oppfordret den til helt å stille seg på de fattiges side. I et hyrdebrev sier kardinalen at tidspunktet er kommet i Sydamerika da Kirken må skille seg av med rikdommer som den har samlet sammen i århundrer. Det samme krav stiller han til Bolivias rike familier:

— Deres tro er ikke oppriktig hvis den ikke får uttrykk i umiddelbare handlinger til fordel for de fattige, sier han. — De kristne kan ikke kalle seg Kristi etterfølgere hvis de ikke hjelper de fattige med

hjerte, sjel og konkrete gjerninger. Verden løper fra oss, hvis vi ikke snart forandrer oss.

Fra Münster i Tyskland meldes at den brasilianske jesuittprovinsialen, pater Luis de Boni har offentliggjort en artikkel, «Sydamerika mellom diktatur og opprør». Pateren vurderer situasjonen i verdensdelen ut fra flere eksempler:

Siden Castro tok makten på Cuba i 1959 har Kirken der vært forfulgt, Kirken bedømmes etter sin tilknytning til de rike og den tidligere diktator general Batista. Kirken har blitt kontrarevolusjonær, revolusjonen ofte anti-religiøs. Cuba betyr idag en utfordring til landets kristne, skriver de Boni. Og han legger til:

Er det mulig for oss ut fra vår tro å vurdere Cuba bedre etter at Castro på ti år har gjennomført større sosial rettferdighet enn man klarte i 450 års kristen historie tidligere?

I «banan-republikken» Guatemala er Kirken etter de Bonis mening splittet. Biskopene forbyr sine prester å snakke om sosiale spørsmål, og nekter landarbeiderne å organisere seg.

I Chile tyder Kirkens holdning til den valgte marxistiske president på, mener de Boni, at mange av motsetningene er overvunnet mellom kristendom og sosialisme. Han advarer imidlertid mot en barnslig begistring uten kritikk som kan føre til tap av de kristnes frihet.

Kirken i Brasil er idag spaltet. Mens en rekke biskoper, prester og legfolk anklager den nye regjering for å være håndlangere for utenlandsk og innenlandsk kapital, er det igjen andre i Kirken som forsvarer myndighetene som de mener er en moralsk og nasjonal redning.

Provinsialens siste eksempel er Paraguay. Her trår et ytterliggående konservativt styre i anti-kommunismens navn menneskerettighetene i støvet. Et samlet hierarki står i opposisjon til dette styret og Kirken betaler en høy pris: forbud, arrestasjoner, forfølgelser.

BREV

FORTS. FRA SIDE 228

«Bakgrunnen for den dramatiske avskjed: Regjeringen Palme ved finansminister Gunnar Sträng foreslo for vel et halvt år siden innført en annonseskatt på 10 prosent for den svenske pressen. Annonseskatten ble kombinert med en støtteordning, et produksjonsbidrag. Ordningen var slik konstruert at mesteparten av pressestøtten tilfalt de aviser som tilhørte Socialdemokratiet og Centerpartiet. Ca. 70 prosent ville falle på de to pressegrupper.

Forslaget møtte sterk motstand fra den alt overveiende del av den svenske pressen, også fra den sosialdemokratiske. Det utløste en lang pressedejobb. Men i Riksdagen gjorde sosialdemokratene og Centerpartiet en kuhandel, slik at det ble flertall for forslaget, dog med den endring at annonseskatten for dagspressen ble satt til 6 prosent, mens den ble opprettholdt på 10 prosent for ukepressen. Fra regjeringens side ble det bl. a. sagt at annonseskatten var en forløper for en alminnelig reklameskatt. Det pågår en utredning av dette spørsmål, men utredningsarbeidet er ikke avsluttet. Det vakte forbitrelse at annonseskatten ble revet ut, og presentert som et fait accompli, uten en skikkelig forutgående gjennomdrøftelse med de berørte parter.

— Da jeg så at dette spørsmål om pressestøtte kom opp i sin nåværende form omkring årsskiftet, forsto jeg ganske snart at Handelstidningen skulle bli plasert blant de bidragsberettigede. Jeg måtte da tenke meg inn i hvordan situasjonen ville bli for meg, fordi jeg fant hele konstruksjonen med annonseskatt og subsidier ganske umulig. Så jeg hadde tenkt vel igjennom saken og meddelte styret min beslutning i slutten av mars.

Men Handelstidningen har gått tilbake i opplag de senere år og har også hatt visse økonomiske vanskeligheter. Ville det ikke være godt med 3,5 millioner?

— Jovisst. Det synspunkt kan man alltid anvende. Den beslutning jeg tok, skal ikke oppfattes som noen kritikk mot avisen. Den befinner seg på ulike måter i en tvangssituasjon. Men jeg mener at Handelstidningen skulle være bedre tjent med andre ordninger, med

en annen pressepolitikk, presis som jeg mener hele den svenske pressen skulle ha vært det. Slik er det ikke blitt. Vi fikk en pressestøtteordning som et fullbyrdet faktum. Jeg klandrer ikke Handelstidningen. Men avisens holdning innebar at jeg selv kom i en umulig posisjon som ville gjenta seg for meg. Hvis det dobbeltsidige forhold skulle ha fortsatt, hvis jeg skulle ha utvist lojalitet både mot mine egne oppfatninger og mot avisens holdning, da ville jeg kunne komme til å skade den avis jeg var sjefredaktør for. Det var den konflikt som var avgjørende for meg.

— Kom pressestøtteordningen som et fullbyrdet faktum?

— Ja, i høyeste grad. Det bør ikke være slik at en problematisk sak ordnes som et fait accompli for å avverge all kritikk. Isteden bør man ta hensyn til kritikken og se om man kan tilpasse et forslag etter den kritiske oppmerksomhet som det har vært gjenstand for. Når det gjaldt pressestøtten, gikk man den stikk motsatte vei. Og det er alvorlig. Det som ikke bør skje, er at pressen i et fritt land blir avhengig av «sådana här i många detaljer godtyckliga politiska beslut». Det er ikke forenlig med pressens rettsikkerhet og uavhengighet. Jeg er ikke i tvil om at Handelstidningen vil klare å takle dette spørsmål i fremtiden. Vi bruker å si hos oss i HT at «uavhengigheten sitter jo i veggene». HT kommer nok til å gjøre rett og skjel for seg. Men jeg ser dette som en alvorlig sak for hele pressen.»

Så vidt redaktør Wigfors.

Et hoppende brev, om løst og fast? Selvfølgelig, dere kjenner da meg.

Hilsen

ANDREAS LEGMANN.

ST. OLAV

KATOLSK
TIDSSKRIFT

Årsabonnement kr. 35,—

En
kløvn

Det ringte i telefonen. En spe pike-stemme spurte fryktsom om hvor gamle menn i Italia var når de ble katolske prester.

Uten å spørre ante det meg at hun hadde vært på Scala kino og sett «Skandale i Vatikanet» hvor Sophia Loren gifter seg med en prest.

Jeg forklarte mildt at det kunne variere, dette med alderen, mener jeg.

— Jamen hvis de begynner på studiene med en gang de er ferdig med artium, sa hun skjelvende. (Hun trodde vel jeg satt med øksen i hånden, og med et blodtørstig grin rundt munnen — på jakt etter kjettere og nysgjerrige.)

— Vel, hvis de har noe lignende som vår artium, kan det vel tenkes at de eventuelt blir ferdig som prester i åtteogtyveårs-alderen, sa jeg vagt. — Men det kan igjen variere, av mange grunner.

— And, sa hun. — Jeg trodde de var sånn omtrent fireogtyve.

— Da måtte de vel ha startet svært tidlig med studiene antagelig.

— Jamen gjør de ikke det da?

— Håper ikke det. Selv om det før i tiden har forekommet.

— And, jeg bare lurte. Min forlovede er fireogtyve.

— Men han studerer ikke til katolsk prest?

— Anei, nei, himmel.

— Det var det jeg mente.

— Men han er i den, ja, i den farlige

— — — De forstår?

— Svermer han også for Sophia Loren?

— Anei. Absolutt ikke.

— Men allikevel?

— Ja, nettopp. Han sier at man er på den måten i hans alder. Jeg er mye yngre.

— Jeg har tillatt meg å gjette det.

— Og nå så vi den filmen på Scala og siden snakket vi om hvor vanskelig katolske prester må ha det hvis...

— Jeg forstår.

— Unnskyld at jeg ringte. Jeg var ikke sikker på om de bestandig var i den alderen han sa. Min forlovede altså.

— Bare hyggelig å prate med Dem. Det er som sagt høyst forskjellig. Både i Italia og andre steder.

— Javel ja. Tusen takk.

Jeg la på røret og ble sittende en kort stund og tenke. På hennes forlovede.

Enten misunner han filmpresten det der med Sophia Loren.

Eller så utnytter han situasjonen.

TORNEKRONEN

Av BRIT JOSEPHSON

Lys og stoff ble til,
i samme nu vår smerte.
Med skapelsen ble loven gitt
om lys og mørke,
liv og død,
og alle tings oppløsning.

I kretsen som er stoffets liv,
en helgens glorie,
kloders baner,
i himmel som i kjerne,
må pinen slutte ringen.

Fra intet til Gud
som ofrer liv for liv,
går det en krans
fra tagg til tagg
av blodig ve.

Uten døden ingen liv.
Uten skygge intet lys.
I lidelse,
i smil,
men aldri noe paradisk
ble Gud til oss.

LESER BREV

HØYTIDSDAGER

Av Tove Træsdal Kvifte.

Herr Redaktør.

Det er ikke så få ganger siste år at det har skjedd: Jeg har gledet meg til å gå til en bestemt messe på en høytidsdag, fordi messen på denne dagen feires på en spesiell måte, kanskje; fordi festen vi feirer er en av Kirkens store. Som eneste katolikk i en ellers hundre prosent ikke-katolsk familie, kan det ofte være brysomt nok å komme til denne messen. Av og til får man følge av en i familien, som har lyst til å delta i en katolsk

messe for en gangs skyld. Man forklarer på hvilken måte nettopp denne dags messe er bygget opp, og hva som gjør den så rik — og noe å se fram til. Påskeaften er en av disse høytidsdager, Kristi Legemsfest likeså.

Det har foregått en sterk forenkling av ritualene våre i det siste, og jeg er på ingen måte noen motstander av det. Det er godt å få bruke sitt eget språk i kirken, og gudstjenestens indre sammenheng er blitt lettere å forstå. Men av og til lurar jeg på om vi ikke er litt for ivrige med å forenkle, slik at det gjør *fattigere* i stedet. Det virker noen ganger som om vi ikke har tid til å utfolde en gudstjeneste i sin fulle rikdom. Vi har vel ikke begynt å *effektivisere* gudstjenestelivet også? Påskenenatt var Allehelgenslitaniyet sløyfet. Allehelgenslitaniyet har alltid vært en opplevelse for meg. Det representerer kontinuitet, og gir en følelse av Guds storhet. Det manglet noe påskenenatt da dette var borte. Men messen ville kanskje bli for lang ellers...

Kristi Legemsfest var heller ikke som den pleier. Da jeg kom til St. Olavs kirke, ute i god tid til messen fordi det pleier å bli fullt på slike dager, trodde jeg at jeg måtte ha tatt feil av dagen. Det var intet alter, ingen blomster utenfor kirken, og gløttet man opp mot Instituttet, var

heller intet foran inngangen der. Nei, nei, tenkte man. Blomster er jo dyrt, og kanskje skulle man heller gi pengene til flyktninger eller liknende. Jeg lurte på om vi kanskje kunne ha arrangert en «dugnad» lørdag kveld. Vi kunne ha dradd til skogs og funnet blomster, og så kunne vi ha pyntet altrene. Det hadde ikke kostet noe. Men kanskje er det betenkelig å «ribbe» naturen for blomster også... Det er så mange hensyn å ta. Men messen på Kristi Legemsfest var forandret, før var den så skjønn og rik, og den gav visjoner. Visjoner, fordi den appellerte til alle ens sanser. Nå var det som alle andre søndagsmesser, selvsagt både høytidelig og vekkende, men *noe* manglet. Og det hadde gitt en veldig fin fellesskapsfølelse å gå sammen om å pynte Guds hus med naturens grøde. Mer enn foredrag eller prekener gjør.

LÆRERSTUDENT

ønsker hybel med kokemuligheter i Kristiansand eller omegn. Gjerne hos katolikker. Ring 90 0 09 Egersund på noteringsoverføring eller skriv til

Sverre Wetteland,
Koldalsvegen,
4370 EGRSUND

KONTAKTKLUBBEN FOR ELDRE OG ENSLIGE

har tur til Tønsberg onsdag 8. september.
Påmelding til CARITAS, Fagerborggt. 17, Oslo 3.

„ALADIN VAR DOVEN”

UGRESSET SOM KALIES RASISME.

Av William Grossin,
professor i sosiologi ved
universitetet i Nancy, Frankrike.

Den amerikanske psyko-sosiolog Otto Klineberg viste en dag en gruppe hvite barn og voksne bilder av to menn, en neger og en hvit. Skikkelsene ble vist i forskjellige stillinger. Den hvite mann svingte en barberkniv.

Da Klineberg senere ba dem beskrive bildene, var det flere av de voksne som sa at negeren holdt barberkniven. Ingen av barna gjorde den feilen.

Et forutinntatt mentalt inntrykk av en voldsom og aggressiv neger hadde festnet seg i de voksnes sinn istedenfor det virkelige bilde. En slik stereotyp forutinntatthet er ikke na-

LESEBRREV -

(Forts. fra forrige side)

Av og til synes jeg vi er blitt fattigere, liksom. Og effektive. Må vi sløyfe så mye vakkert og verdifullt? Er det vår verdens fortvilte situasjon som ikke innbyr til å ta seg tid til å nære sin ånd med annet enn det absolutt mest nødtørftige, for at den ikke helt skal vanskjøttes?

Eller har noen et annet svar?

Det jeg har trukket frem konkret, er bare eksempler. Og det vil sikkert skje flere forenklinger. Er vi blitt så ivrige at vi har mistet noe vesentlig på veien? Jeg tror jeg mener det, skjønt overbevist er jeg ikke...

aurlig, men skapt. De barna som Klineberg prøvde, var ennå ikke blitt smittet med denne innstilling. Men etter hvert som de vokser opp, vil det sosiale miljø gi dem ferdiglagede oppfatninger av andre menneskegrupper.

I sin glimrende bok «Race Relations» (Rasesamkvem) gir Michael Banton, som er professor i sosiologi ved Bristol universitetet i England, andre eksempler på denne prosess. Han peker spesielt på noen av de første eksperimenter som ble utført i USA i 1920-årene. Skolebarna fikk først høre følgende: «Aladin var sønn av en fattig skredder. Han bodde i Peking, som er hovedstaden i China. Han var doven og likte bedre å leke enn å arbeide.» Og så ble det spurt: «Var denne gutten indianer, neger, kineser, franskmann eller hollender?» Flere av barna svarte at Aladin var neger. Til tross for opplysningen om at Peking er i China, baserte de svaret sitt på det faktum at Aladin var doven, og derfor måtte han være neger.

Ikke noe undervisningsprogram vil fremheve feil som systematisk tillegges mennesker som skiller seg ut ved sitt utseende, heller ikke vil det gjøre propaganda for den idéen at slike mennesker utgjør en sosialt underle-

gen gruppe. Likevel blir slike fordommer videreført av det dominerende sosiale miljø, av foreldre, bøker, film — og av lærerne selv, oftest uten at de er oppmerksomme på det.

Det fins imidlertid steder og familier hvor barna er absolutt uinteressert i kameratens hudfarve. Banton forteller f. eks. at en liten gutt som gikk på skole i det østlige London hvor det bor både farvede og hvite, spurte moren sin om han kunne få lov å ta med en venn med hjem til te.

(Forts. neste side)

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	Oslo
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	Arendal
Lunden Kloster	
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	Bergen
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	Drammen
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	
St. Franciskusøstrenes Moderhus	Hammerfest
Øyenklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	Hønefoss
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	Lillestrøm
St. Mikals Kirke	
St. Mikals Prestegård	Tromsø
St. Theresia Hosp.	
St. Franciskus Hosp.	Trondheim
St. Magnus Kirke	
St. Magnus prestg.	Tønsberg
St. Elisabeths Hosp.	
Vår Frue Kirke	
Bispegården	
St. Olavs Kirke,	
Bispegården	
St. Olavs Kirke	
St. Olavs Prestegård	
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

Sct. Annæ Rejser - Pastor d'Auchamps Rejser 1972

6/4 — 3 ugers rejse til Israel med pastor d'Auchamp.

13/7 — 2 ugers rejse til Israel.

Prisen er endnu ikke udregnet, men interesserede bedes henvende sig til skoleinspektør Annie Rastrup, Hyacintgården 15, 2300 København S, Tel. (01) 58 74 12 eller ASta 2312, og nærmere oplysninger tilsendes, så snart de foreligger.

ALADIN - - -

(Forts. fra forrige side)

Da moren spurte om vennen var farvet, svarte gutten: «Det vet jeg ikke, men jeg kan finne det ut i morgen.»

Man hadde håpet at når hvite og farvede barn gikk sammen på skolen og lekte med hverandre fra de var ganske små, ville fiendtlige holdninger og rasediskriminering forsvinne. Men — som Banton skriver — industrisamfunnet, som blir stadig mer konkurransepreget, stryker lett ut den moral om rasebrorskap som blir innprentet i klasserommet.

Den store amerikanske antropolog Bronislaw Malinowski sa i sitt verk «Scientific Theory of Culture» at den hvite rasen var den skyldige part. Han mente at nasjonalisme var en konservativ refleks som forsøker å sikre den absolutte verdi av spesielle kulturer som feide over verden.

Til og med hvite som arbeidet med de beste hensikter, ga falske løfter ved å foreslå at farvede folk kunne bli de hvites likemenn ved å bytte ut sin egen kultur med Vestens.

Malinowski hevdet at det er farlig å snakke om sivilisasjonens byrder når man lar andre bære dem. Han sa videre at de hvite bruker håpet om menneskelig brorskap og likhet gjennom undervisning til å blende de farvede folk, men de nekter å dele sine rikdommer, sin makt og retten til å være sin egen herre. Den første betingelse for enhver ikke-rasepreget undervisning er at læreren aksepterer disse sannheter. — (UNESCO Features.)

PATER RONALD HÖLSCHER:

DET EVIGE LIV

Jeg snakket en gang med en ung lege. Han hadde akkurat giftet seg og de ventet sitt første barn. De hadde hus, han en god praksis — livet så nokså lovende ut. Mens vi pratet sammen, sa han plutselig: «Vel, pater, jeg skjønner ikke at dere kristne bryr dere så meget om et evig liv etter døden. Jeg er helt tilfreds med dette liv, for min del er det ikke nødvendig at det att på til skal komme et liv etterpå.»

Jeg kunne ha holdt meg til teologiske argumenter da jeg svarte, og til alt som Herren selv har sagt om et evig liv. Men jeg tenkte at jeg måtte svare ham med meget jordnære forklaringer. Derfor sa jeg bare: Jeg kan vanskelig forstå at du kan innbille deg at dette liv kommer til å tilfredsstille deg fullstendig. Og jeg kan ikke tro at du vil snakke på samme måten på slutten av ditt liv. Men først og fremst kan jeg absolutt ikke forstå at et men-

Les om vår tids helgen:

MODER TERESA I CALCUTTA

Det er ingen søtsuppefortelling den engelske forfatteren Malcolm Muggeridge har skrevet, men en gripende beretning om hennes liv blant de aller mest elendige i verden. I India, Sør-Amerika og andre steder vokser det nå fram en ny orden.

Den engelske utgaven heter:

SOMETHING BEAUTIFUL FOR GOD. Kr. 25.—.

ST. OLAV Bokhandel, Akersv. 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48

Åpent til kl. 16. Lørdager til kl. 14

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

TYRILYS

DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

FREDRIKSTAD

C. HANSSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tlf. 13 056

FREDRIKSTAD

FREDRIKSTAD
GLASSMAGASIN

FREDRIKSTAD

Byens spesialforretning

Olsson
TAPÉT OG GULVBELEGG

Agentgt. 1 - Tlf. 17 080

Andr. Jønne &

Kontormaskiner - Kontorutstyr

Storgt. 4 - Fredrikstad

Tlf. 12 945

EDVARDESEN & NORDHEIM A/S

Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

ØSTFOLDMEIERIET

Avd. Fredrikstad

O. Henriksens Sønner

Aut. Rørleggere og Rørhandel

Etabl. 1904

FREDRIKSTAD

Sentralbord 15 840

neske som aldri har vært lykkelig i hele sitt liv, aldri hatt tak over hodet eller nok mat skal kunne mene at dette liv er nok for ham eller henne. At det ikke er nødvendig med noe annet.

Om man ønsker det eller ikke, faktum er nå en gang at det finnes et liv etter døden. Nekter man for det, da nekter man samtidig å akseptere hele kristendommens budskap. Det hele nye i Jesu budskap er jo nettopp at Kristus åpner for Israel et uendelig perspektiv etter døden. Han gir oss en sikkerhet om et evig liv som jødedommen aldri hadde kjent.

Paulus begynner i en av lesningene den 19. søndag i kirkeåret (8. august) med å gi en definisjon av hva tro egentlig er: Tro det er å ha sikkerhet for det en håper på, full visshet om den virkelighet vi ikke ser.

Å tro betyr altså ikke å se, å tro betyr å holde fast på et løfte eller et utsagn andre, troverdige har gitt oss.

Paulus kommer med mange eksempler på folk som har trodd i det gamle testamentet. Abel, profeten Enok, Noa, Jakob, Moses, Gideon, Samson, David, Samuel og profetene. Men mest snakker han om de troendes far, Abraham. Han fikk som svar på sin tro sønnen Isak tilbake. Isaks oppstandelse er et symbol for oss andre.

I evangeliet den søndagen kom Herren selv med en lignelse — et bilde som vi alle sammen forstår med en gang.

Han taler ikke om det evige liv med vanskelige ord og innviklede teologiske spekulasjoner. Han sier ganske enkelt: Dere må tro på det evige liv. Dere må være som en tjener som vet at hans herre når som helst kan komme. Tjeneren ser at herren ennå ikke er kommet, men han har visshet om at han kommer, herren har selv sagt det før han reiste. Han har sagt: Jeg vet ikke ennå når jeg kommer, men jeg kommer helt sikkert. Hold deg parat.

Og hva må tjeneren gjøre i vente-tiden? Han må ikke bare sitte passiv og vente på sin herre. Heller ikke skal han plage seg selv og nekte seg det nødvendige i bedrøvelse over sin herres fravær. Nei, han skal være sin herres stedfortreder, sørge godt for sine medtjenere — slik herren selv ville ha gjort det. Han skal rolig gjøre det som han vet at herren venter av ham.

Det er som om St. Jakob har tenkt på denne lignelsen når han skriver: Tro uten gjerninger er en død tro. Hva nytter det om en sier at han har tro, men ikke har gjerninger å vise til. Troen kan da vel ikke frelse ham. Sett at en bror eller søster ikke har klær på kroppen og ikke mat for dagen. Om nå en av dere sier til dem: Farvel, kle dere godt og spis dere mette — men ikke gir dem det kroppen trenger, hva nytter det? Slik er det med troen også. Har den ikke
(Forts. neste side)

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A/s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeider

Tlf. 21 69 06

TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S

ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8

Tlf. 23 02 40

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG

Ulvenveien 89, Økern, Oslo 5. Tlf. 67 77 84

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Portofino“

Laget av tindrende klart glass.
Lekkert i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Galigani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

DEN NYE VERDEN

Epos-filmer — langdryge, tre og en halv time, med Coca-Cola-pause. I Oslo: Colosseum. Konsentrasjoner av en romanforfatteres tre ordrike bind, overført til lerretet: En dryg time pr. bind. Ikke alle liker dem. De sitter seg i hjel, de godtar ikke noe ut over filmopplevelsens klassiske tidsmål: En og en halv time. Så lenge er de villige til å se bilder i mørket — ikke lenger.

Nåvel — det hender de gir seg. Noen av filmhistoriens store suksesser er «langfilmer»: «My Fair Lady», «West Side Story», «Sound of Music» — mange andre. Hollywood vet nok hva det gjør.

Andre land, England og Sverige for eksempel, Sovjet-Russland også — følger opp. Når dette skrives, er en svensk storproduksjon på trappene i Norge. Når dette leses, er det trolig bare å slå opp i dagens avis, for å fastslå spilletidene. Det er den svenske folkedikteren *Vilhelm Mobergs roman «Utvandrarne»* som nå er filmatisert i *Jan Troells* oppfinnsomme regi.

Troell — han husker mange, enda han er ung. Han begynte som lærer — så vet han, mer enn mange skrivebordsintellektuelle, hva mennesker kan ta. I 1965 debuterte han «profesjonelt», med en 20 minutters episode; innslag i en novelle-film: «Uppehåll i myrlandet». Nå er vi litt kry, her i bladet: *Den lille saken* så vi (bare slå etter!) anmeldte vi og priste vi som høyt begavet. Så fulgte et par prisbelønte verker. Og nå «Utvandrarne». Sånne oppgaver er forpliktende, og *Vilhelm Moberg* — forfatteren — var meget kresen, han sa nei, til både den ene og den andre. Han sa ja til Troell. Det angret han neppe på. Det er blitt et monument, over noen fattige og fromme mennesker i Småland, som for hundre år siden ikke så noen annen utvei på sin livssituasjon, enn dette dristige sprang over «oseanet» — til en ny verden. Den Nye Verden, Amerika. Moberg skildret det, og Troell viser det i storartede bilder. Ingen dristige filmeksperimenter her, bare *epos*. Og dette vet

både forfattere, forleggere og filmfolk — av og til er det godt å hvile ut, i en god, gammeldags, glimrende fortalt *fortelling*. Simpelthen og likefrem. Om mennesker, så «lokale» og «provinsielle» som en overhodet kan tenke seg, som blir seg bevisst at deres menneskeverd er truet av nød og ydmykelser, og som overvinner sin skrekk for det fjerne og fremmede: Det kan ihvertfall ikke bli verre! La oss våge og prøve det! Noen bibelsteder legges på farten over Atlanteren, en gruppe av alle slags mennesker gir seg i vei — et mini-samfunn med alle sine varianter. *Jan Troell* har tatt vare på alt hva *Vilhelm Moberg* ville ha frem: Den fine forbindelsen mellom livsvilje og fromhet, krass realisme og visjon. Også den bibelske, smålandske profet blir sjøsyk på den vesle skonnerten — så smiler man jo litt. Men de kommer frem, og begynner et helt nytt liv — den eldste drøm i menneskesinnet.

Max von Sydow er en utmerket svensk husmanns-patriark. Vår egen *Liv Ullmann* er i sin tilsynelatende fregnede og åpne naivitet som skapt for rollen som hans tapre hustru. Prosten — den etablerte kirke (*Gustaf Färingborg*) er så forspist og uforstående, at det forklarer, kanskje litt for fort, dagens meget anti-klerikale Sverige. *Eddie Axberg* folder ut sin sikre ungdommelige sjarm som en «dräng», et lite menneske som fikk bedre sjanser i USA enn hjemme — dengang. Jo — se «Utvandrarne»! Også vi norske hadde jo utvandrere til USA — og forfatteren *Alfred Hauge* har, meget godt, skildret dem. Også dét kunne bli film. Men vi har altså — foreløpig — ikke svenskenes sikre smak og håndlag udi filmen. Bedre vente litt.

brm.

DET EVIGE - - -

(Forts. fra forrige side.)

gjerninger, da er den selv død. De onde ånder tror også at det bare er én Gud, og allikevel skjelver de.

Hvis tjeneren skulle få vite at Herren aldri kom tilbake mer, da kunne han gjøre hva han ville. Et menneske som ikke tror på det evige liv, kan igrunnen også gjøre hva han vil. Hvorfor skal han være god? Hvorfor ærlig og arbeidsom? Hvis det allikevel er slutt etter dette liv, så må man forsøke å få ut av livet det man kan. Det er da vår eneste sjanse, etterpå er jo alt slutt. Til og med Gud forstår slike mennesker, sier Kristus. De har jo ingenting å vente. Derfor vil slike tjenere få en mildere straff når Herren kommer. Men de som vet at Han kan komme når som helst og ikke holder seg parat, de skal dømmes meget strengere.

Vi er slike tjenere som har fått tilbetrodd mest. Vi er slike tjenere som gjennom skriften og Kirkens lære vet at det venter oss et evig liv hvor Herren selv vil være sammen med oss. Hvis vi da ikke lever opp til denne forventning, da vil vi få større straff. For av dem som har fått mye, ventet det også mye. Og av den som har fått betrodde mye, skal det kreves desto mer.

Troen er en gave — men også en oppgave. Forventningen om et evig liv må ikke gjøre oss nervøse eller redde. Gud prøver oss aldri over våre krefter. Han venter bare av oss at vi gjør vår plikt, at vi lever etter bergprekenen og gjør for andre det som vi selv venter av dem. Vi må aldri være selvgode eller innbilske, aldri holde oss for bedre enn andre fordi vi er kristne. Troen er en ufortjent nåde fra Gud og i dyp ydmykhet og uten dømmesyke må vi rolig gjøre det som vi vet Herren venter av oss.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.,

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene. Kr. 35 pr. år. Kr. 20 pr. ½ år. Utlandet kr. 40.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.